

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:

Van één regel 1.00.
Voor één regel meer 0.15.
Buitenlands af te rekenen in guld.
Binnenlands af te rekenen in guld.

MAANDAG 31 OCTOBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZONN, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden
Voor de overige steden des Rijks

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN NOMAN en KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbestellingen,
per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het
abonnement / 60, Ned. Cour.

De Nederlander zegt in Nr. 1022:

Na de wet op de kerkgenootschappen heeft de Grondwet leden het leveren voor verdrukte Protestanten gemoedelijk bezwaart. Inderdaad; in een land waar gelijkstelling der gezindheden is; vrijheid van geweten; vrijheid van godsdienstoefening; vrijheid van al wat de inwendige organisatie betreft; Daar mag, en vooral nu we met een Aartsbischop van Utrecht en vier Bisschoppen begaafd zijn, geen Protestant, bewoner van zoodanig verdrukkingsoord en tijdgenoot eener monsterwet, zich beklagen, dat men elders, bijv. wegens Bijbelkering, de Christenen in kerkerholen werpt.

De Grondwet heeft zich beroepen op het oorspronkelijk wets-ontwerp, dat van de gezindheid der Nederlandsche regering jegens R. C. landgenooten heeft doen blijken.

Is het nog noodig den inhoud daarvan in herinnering te brengen, zoo als het te voorschijn kwam, als vrucht der April-beweging, als partijwet ter onderdrukking van het R. C. deel der Natie?

Is reeds in vergetelheid geraakt, dat het oorspronkelijk wets-ontwerp reeds dadelijk bij de indiening te nauw, onvolledig en te vrijgevig werd aangemerkt bij de organen der protestantsch-kerkelijke partij?

Is de regeling of inwendige organisatie van het R. C. kerkgenootschap werkelijk geschied naar den zin der genoemde partij?

Wij gelooven het niet, omdat de April-beweging eigenlijk strekte tot wering der Bisschoppen, en deze nu bezweld zijn:

— tegen gevolge dezer wet?

Neen, maar toch krachtens eene wet.

De wet op de kerkgenootschappen, voor uitbreiding of beperking vatbaar; eerste wet van eene Nederlandsche wetgeving op dit gebied.

Wat is het beginsel, dat die zich niet aansluit aan de kern der Natie heeft gelieven te waarborgen, die de Grondwet gaf voor gelijkstelling der gezindheden; vrijheid van geweten; vrijheid van godsdienstoefening; vrijheid van inwendige regeling, omdat het beginsel, waarop die waarborg rustte, is prijs gegeven.

— Immers:

— Waar nu weder, meer dan vroeger, openbaar of bedekt, op maatschappelijk of staatkundig gebied, de godsdienstige gezindheid, op zich zelve, oorzaak tot aanbeveling of uitsluiting wordt, — is meer overhelling tot eene heerschende kerk als tot gelijkstelling der godsdienstige gezindheden.

Waar nu weder, meer dan vroeger, de eeredienst van andere gezindheden, de kerkelijke leer en instellingen, de kerkelijke besturen in het openbaar of door gemeene genootschappen worden in minachting gebragt, — daar komen vrijheid van geweten en godsdienstoefening, vrijheid van inwendige kerkregeling, eerbiediging van de heiligste overtuiging in gevaar.

— Er is eene vervolging om der godsdienstwil, welke niet treft dan het verblijf in kerkerhol en galeiboei; omdat zij de innigste aandoeningen van het hart raakt en de heilige regten, ook voor een volgend geslacht tot schade, niet onaangeroerd laat.

— Moge elders, onder den schoonen naam van "bijbelkering", zich de poging tot bijbelverspreiding en proselytisme trachten te verbergen; — in Nederland kan, onder het middel van "evangelisatie onder de roomschen", de meest fanatieke ijverzucht verscholen liggen.

— Ook nu, is het menigmaal, in den mond haer uitsprekend, terwijl men bedoelt: *haec religionis ergo.*

— Volgens eene advertentie, geplaatst in de *Amsterdamsche Courant*, zullen eenige leden der Nederduitsche

Hervormde gemeente te Amsterdam zich verzetten tegen het beroep van Dr. S. P. Schoon tot Leeraar der Hervormde gemeente van zulk eenen den wetligen en geordenden kerkgenootschap, dat er aan de protestantsch-kerkelijke partijen niets ontbreke.

Met groote belangstelling vestigen wij onze aandacht op dit voornemen, om binnen Amsterdam, de meest anti-katholieke gemeente in ons vaderland, in de Hervormde gemeente, protestantsch bij uitnemendheid, op het gebied van kerkelijk regt een zeldzaam tooneel van inwendige kerkelijke regeling.

het regt der leden tot handhaving der belijdenisschriften, in practijk te brengen.

Het *Tielsche Weekblad* schrijft een artikel tot aanprijzing van de "Kerdragzaamheid" en ten betooge, dat het de "liefde", naar zijn beste weten nooit heeft verzaakt. Daar het "Tielsche Weekblad" nogtans verzuimt te bepalen, wat het onder "liefde" en "kerdragzaamheid" begrijpt, valt het minder gemakkelijk tot de erkenning te komen van den eigen verkondigden lof.

Voor zoover wij ons herinneren, had het *Tielsche Weekblad* nu en dan nog al een wat geprononceerde Pakkehaansche kleur: wellicht, dat dit de kleur is der "liefde" en der "kerdragzaamheid" in het licht, verstandige en verdraagsame Protestanti?

Zie hier bijv. hoe het *Tielsche Weekblad*, verdraagszaamheid predikt en van zijne christelijke liefde bewijs geeft.

Zouden wij dat groote gebod (hebt elkander lief) niet beter naleven, indien ons Vaderland niet werd verpest door Jezuiten van allerlei slag en van allerlei kleur, die Roomsche of Onroomsche, er zich op toe leggen om de kinderen van een gezin tegen elkander in het harnas te jagen? Wij moeten die vraag helaas! met "ja!" beantwoorden.

Onze orthodox-gereformeerden, die zeggen, dat zij den heiligen geest hebben, gedragen zich in ons midden nog erger dan de heidenen, die van Gods woord onkundig zijn.

Hunne schoonklinkende redeneringen, waarin zij van spreken, om de Roomschen te winnen, hebben zij de zelfden, en zij verdoemen "ultramontane" als "ultramontane" zelfden hebben gesteld, dat de geest van God in hen niet alleen de Roomschen, maar ook de "ultramontane" niet "geroepen zijn", zoo als zij, "ultramontane" zeggen.

Dat zoo'n liefdelooze sekte kwaad moet sichten in ons Vaderland, spreekt van zelve. Een eerlijke Roomsche kan zich niet met dat onchristelijk ras niet verbroederen: Nu, dat zoeken de "ultramontanen" dan ook niet. Zij wenschen een verbond te sluiten met eene andere verderfelijke menschensoort in ons midden; met de "Ultramontanen, of Jezuiten", uit de Roomsche kerk.

De heer LYBEN heeft gezegd: "al de R. Catholiken zijn ultramontanen". Dat gezegde is waar en het is onwaar, tevens.

Het is waar, in zooverre ieder gemoedelijk R. Catholiek den Paus beschouwt als ziebaar opperhoofd van zijne kerk, — en dat is niet alleen de Roomsche kerk, maar ook de "ultramontane" kerk, die bevelen komen dan van "over de bergen", en zoo is ieder R. Catholiek, die in den Paus het Opperhoofd zijner kerk eerbiedigt een "Ultramontaan", met zulke Ultramontanen hebben wij vrede, omdat zij hunne pligten, als leden van de R. Kerk, weten af te scheiden van hunne pligten, als menschen en burgers.

Maar de "Ultramontanen", die wij bedoelen, de "Geistesverwandten" van de orthodox-gereformeerden, zijn zij, die de kerk, wier zetel over de bergen is, over alles willen doen heerschen: die geene vrijheid dulden; die den redelijken mensch wenschen te beklemmen in het slavenjak van onderwerping en blindgehoof; die meesters willen zijn in den staat en in de huisgezinnen, en die ieder verzet tegen hen en tegen hunne bevelen, doen voorkomen als een verzet tegen God en tegen den Verlosser.

Die Onroomsche en Roomsche Jezuiten, nu, zijn de aanleidende oorzaken van al die twisten in onze Christenwereld.

Het vriendelijk oordeel getuigt van grenzeloze droefdelijheid.

Aldus is het vonnis, dat door een blad, gloeiende in den strijd van April, geveld wordt tegen de "anti-revolutie."

Het eindoordeel komt overeen met dat van Dr. Thaan: "Anti-revolutie voort tot ultramontanisme."

Wat zal de *Nederlander* op dat heidderjke oordeel antwoorden?

Een antwoord is reeds gegeven door het *Tielsche Weekblad*, dat zich met het eindoordel zijne "verdraagszaamheid" en zijne "liefde" strekken zich nog verder uit: "Zullen dan nooit — aldus is de slotbede — "Protestantsche en Roomsche Christenen zich verstaan, om hunne Jesuiten uit hun midden te verdrijven, opdat er vrede heersche tusschen de burgers van den Staat? God geve het; want hun werken en woelen is eene schande voor Nederland, eene schande voor de negentiende eeuw."

Ziedaar "de veerkracht der Natie", ziedaar het recht nationale van de *Nederlander* verklaard voor eene schande voor Nederland; voor eene schande van geheel eene eeuw!

Opmerkelijk is in dezen tijd, wat door den vorigen Minister van Binnenlandsche Zaken alreeds gezegd werd, ten aanzien van sommige bepalingen der aanstaande wet op het onderwijs.

Wij halen de volgende zinsneden aan uit zijne rede van 21 Junij 1850, bij gelegenheid der beraadslagingen over de provinciale wet nitsgesproken, in antwoord op een door den heer GROEN VAN BRANZEBEREN voorgedragen amendement op art 127:

"De bedenkingen, die de geachte spreker heeft gemaakt, het hoofdstuk in het algemeen als tot onderwerping van de amendement, komen, indien ik het wel heb gehoord, niet in aanmerking."

1°. Het is een ongelukkig denkbeeld, volgens den spreker, de wetten te laten uitvoeren door eene vergadering. Het antwoord is: de Grondwet gebiedt het, en dat gebod heeft eene goede zijde, die door den spreker niet is aangevoerd. Wat doet de Grondwet, wanneer zij beveelt, dat de Provinciale Staten zullen worden belast met de uitvoering van wetten? In plaats van ambtenaren door het Gouvernement benoemd, wordt de vertegenwoordiging der ingezetenen op een bepaald gebied mede te werken; eene edele inderdaad, die den Staat niet menig nadeel vergoedt. In alle gevallen, welke de uitvoering van wetten aan de Provinciale Staten, of voor of nadeelig, het is eene verbetering van de wetten."

In de Rede van den spreker hier het centraal gezag van de Provinciale Staten bij het volstrekt niet aangetoond, welk gezag van de Kroon hij hier bedoelt; welke plaats hij wijst aan dat gezag toegekend te zien. Welke plaats verlang hij daarvoor nog bij uitvoering van wetten aan Gedeputeerde Staten, als werktuigen van de algemeene uitvoerende maat, of gedragen?

"De spreker meent, en dit is het doel van zijn amendement, dat de uitvoering der wet ten aanzien van het onderwijs niet aan de Provinciale Staten en gemeentebesturen kan worden toegekend. De spreker heeft dit wel gezegd; maar ik heb niet gehoord, dat hij iets tot betoog heeft aangevoerd; waarom? Zoo wetten het algemeen, volgens de Grondwet, behooren te worden uitgevoerd door de gekozenen der provincie; waarom de uitvoering van de wet op het onderwijs aan de Provinciale Staten, of aan de Gemeentebesturen, kan worden toegekend, is eene zaak, die niet in aanmerking kan worden genomen. Het is eene zaak, die niet in aanmerking kan worden genomen, want de wetten worden niet uitgevoerd door de Provinciale Staten, of door de Gemeentebesturen, maar door de ingezetenen der provincie, of door de ingezetenen der gemeente. Het is eene zaak, die niet in aanmerking kan worden genomen, want de wetten worden niet uitgevoerd door de Provinciale Staten, of door de Gemeentebesturen, maar door de ingezetenen der provincie, of door de ingezetenen der gemeente."

Het bekende "citat" van den anti-revolutionairen Heer VAN LIJNDEN; "Ik hoop niet dat dit Ministerie zegge: Rien n'est change; ce ne sont que des ministres remplacés", wordt door het *Goudsch Kwartet* gebruikt als een refrain in een der chansons van HANGER.

Het verschijnsel is voorspeld. De *Nederlander* van April voor het Ministerie, worden van de "ultramontane" strijders. Op dit oogenblik staat de *Nederlander* met de *Amsterdamsche Courant*, alleen, als de "ultramontane" ginselloosheid.

De *Nederlander* vraagt: „Waar is de tegenovergestelde richting?”

„Het Goudsch Kronijkke. Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

Zie hier eenige liefelijke verwijten van het standpunt der ministeriele zijde, tot de bewindsheden zeggende:

„Heeft het ministerie zijne roeping begrepen? Is het zijn oorsprong indachtig gebleven? Hebben de ministers, tot heil des lands, partij weten te trekken van de middelen, die 's Koning vertoonen hun gaf, die het volk bereid was hun te geven?”

„Gehoord door de aanmattingen van een vreemden Vorst, door het vroeger ministerie niet afgewezen, maar aangenoodigd, bedreigd door een factie, wier heerschappij de vernietiging der vrijheid der ondergang van het Vaderland berokkenen zou; verlangde het volk genoegdoening van dien hoon, veiligheid tegen het dreigend gevaar, — en aan dat verlangen had het nieuwe bewind zijn oorsprong te danken. — Het ministerie zond een zijner leden naar Rome, tot dien overvloedigen Vorst; — waartoe, is niet wat gebreken, maar zeker heeft het volk nog geene genoegdoening ontvangen voor de aangedane beleediging. — Het gewind zou worden afgevoerd door een wet, welke aan de Regering de magt zou geven, om te waken tegen de woelingen van heerschappijachtige priesters. Die wet; — zoo dringend verlangd, zoo noodzakelijk vereischt, — zij zou kleurloos wezen en de natie geheel onbevredigd hebben gelaten, zonder de dwaze tegenwerpingen en dollen aanvallen der liberalisten en ultramontanen.”

„Wij hopen niet dat het ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Open de nieuwe ministers aan den Koning de ontbinding van de Tweede Kamer voorstellen, en tevens hunne beschouwingen omtrent het regeringstelsel, was hun oordeel ook, dat de Raadsheden der Kroon, den Koning in eere moesten houden bij eenen natie, wier leus van vereeniging is, Vaderland en Koning. Wij bewijzen, evenwel, of 's Koning eere bijzonder wordt verhoogd, door een openingrede, als die van 19 Sept. Wat door het volk van het hoogste belang werd gerekend, werd met stilzwijgen voorbijgegaan. Van den toestand der bezittingen van het rijk in andere werkdagen, werd een bezigt gegeven, dat welder door den Minister van Koloniën zou worden weersproken. Het overige had weinig te beduiden, zoodat het belangrijkste der rede den duren verkoop betrof der gronden van het Haarlemmermeer; een nitelag, die, als zoo veel andere mededeelingen, den volke reeds overvloedig bekend was. Met dergelijke minder belangrijke aanspraak had ook de minister van Binnenlandse zaken de Kamer wel, namens den Koning, kunnen openen. Wanneer de Koning, in statelijken optogt, zich begeeft naar de vertegenwoordigers van het volk, om hun mededeelingen te doen, dan behoort het gewigt van die mededeelingen, aan de hooge waardigheid des Koning en de plichtigheid der gelegenheid te beantwoorden. Zoo niet, dan wordt het geheel een ijdele verhooring, die nadeel moet doen aan 's Koning aanzien en achtbaarheid.

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

Zes maanden heeft het nieuwe ministerie bestaan, en wij wachten nog naar eene verklaring, of het de slooping (van het vorige) wil voortzetten, of dat het aan herstel en verbetering denkt. Het vroegere stilzwijgen, waarbij zoo veel kwaads is bedreven, waarbij zoveel onrust is gewekt, doet ons nu ook vreezen voor de toekomst.

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„In den aanvang van hun bewind wezen de tegenwoordige ministers op dit alles (op het nadeel van centralisatie, despotisme enz.) als op zoo veel verkeerd, door de vroegere ministers geproefd of tot stand gebracht. Wij dachten dan ook spoedig er van verlost te zijn, en het nieuwe bewind een gansch anderen weg te zien betreden. Geen stap nogtans is op dien anderen weg gezet; integendeel de nieuwe verordeningen op de waterschappen werden uitgevoerd, waar die uitvoering geschorst kon worden, zoodat onder het tegenwoordige ministerie, de oudste en meest belangrijke onzer instellingen meer en meer gerevolutioneerd worden. Zullen ons de wetten en verordeningen worden behouden, sedert 1849 tegen onzen volksraad, tot stand gebracht? zullen onze Hollandse voeten voortdurend in Belgische schoenen moeten steken?”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

In vele artikelen hebben wij aangeduid, dat de wijze, waarop thans onze Indische bezittingen beheerd worden, noodwendig tot het verlies dier bezittingen voeren moet. Wij hadden gedacht, dat de minister van koloniën, thans gesteekt door weimeerende ambtgenooten, blijk zou geven van die goede gezindheid, welke wij altijd bij hem verondersteld hebben. Wij hadden gedacht, dat er een einde zou wezen aan het optreden eener partij, nu dat ontzien, bij eene veranderde Kamer, niet meer noodig is tot behoud der ministeriele portefeuilles. — Wij hebben echter wel gezien, dat de minister den verwarden toestand in Indië erkende, maar geen blijk gevonden van ernstige pogingen, om aan die verwarring een einde te maken.

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques ministres remplacés.”

hebben, dat een volk, wiens instellingen gestaag veranderen, even min vergenoegd kan wezen, als iemand op zijn gemak kan zijn, telkens van woning verandert. — De tegenwoordige minister van Justitie heeft een commissie benoemd, om het ontwerp een niet nader bepaalde organisatie; — zoodanig het haast eene nieuwe poging tot desorganisatie genoemd hebben.

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Die Protestantsch en Nationaal wagen hebben deel genomen aan de beweging van April, met eene eenstemmigheid, welke de vrienden der goede zaak nauwelijks konden verwachten, en die de tegenstanders verbaasd heeft. Met onuitsprekelijke vreemde en innige dankbaarheid ontvingen zij 's Koning's beschikking, waarbij een Ministerie werd ontbonden, dat het vertrouwen des volks ten eere male verloren had. Ieder wist van eigen meeningen en inzichten op te offeren, om het nieuwe bewind te helpen schragen, dat Nationaal wilde wezen, dat Oranje eerde, en in den naam van tusschen Vaderland en Koning hield hield hield. Allen zijn zeker nog bereid dat Ministerie te steunen, wanneer het zijn oorsprong indachtig zij, getrouw blijve aan zijne geopenbaarde beschouwingen omtrent het regeringstelsel, waarop het, bij de verkiezingen, de goedkeuring der natie inriep. Maar die beschouwingen moeten verwezenlijkt worden; maar het Ministerie moet blijk geven, niet dat het minder snel wil gaan op den ouden weg, maar dat het een' anderen wil betreden; maar het vreemde, door de revolutie en de revolutiemannen ons opgedrongen, moet uit onze instellingen worden verwijderd en plaats maken voor het Nationale, maar lands veiligheid moet verzekerd, zijne kostbare bezittingen moeten beten bewaard worden; maar de hooge belangen van wetenschap, van onderwijs en opvoeding, moeten niet langer aan bekrompenheid, aan ongodsdiensigheid, aan lichtschiuwheid en bijgeloovigheid worden prijs gegeven; maar de Natie moet de heilrijke gevolgen ondervinden van 's Koning's medegevoel, die een einde wilde maken aan hare bekommering; maar zij moet niet weemoedig knaan uitroepen: Niets is veranderd; alleen zijn eenige Ministers vervangen.

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

„Wij hopen niet dat dit Ministerie zegge: „Rien n'est change; ce ne sont que quelques Ministres remplacés.”

Er zijn weggebleven twee en veertig, vier en veertig zelfs negen en veertig leden. Behooven zij tot de zinnigen bij uithemendheid?”

„Ja. Dan ware voor „ontmoediging” al vast geen grond.”

„Neen. Dan schijnt de „ontmoediging”, naar evenredigheid van het getal, in veel grootere mate te bestaan bij de tegenovergestelde richting.”

Buitenland.

ENGELAND.

Men verzekert, dat in den jongsten kabinetsraad partij van lord Palmerston in den boezem van h ministerie, zich voor eene onmiddellijke bijeenroeping van het Parlement zou hebben verklaard, ten einde o houding van de regering te ondersteunen in de zaak van het Oosten; en dat die partij alleen nog geweke is op de stellige verzekering van lord Aberdeen, dat men geen nieuwe uitstellen zou aannemen.

Men merkt op; dat, sedert de regering van de laatste besluit ter zake van de Oostersche aangelegenheden aangenomen heeft, de fondsen zijn opgekomen. Men schrijft dit daaraan toe, dat de overtuiging zich al meer en meer vestigt, dat, ook al breekt de oorlog uit, zie die tot het Oosten zal bepalen, gelijk in 1828, en dat het Europeesche Staatsverdrag daardoor niet zal lijden. (Zie voortv. Turkije.)

— De koning der Belgen en zijne familie zijn den 27 te Londen gekomen, en hebben aldaar verscheidene bezoeken afgelegd.

— De Britsche minister van buitenlandsche zaken lord Clarendon, heeft een adres van scheepreederen doen beantwoorden met het volgende schrijven gedag teekend 23 October:

„In uw adres is de aandacht des ministers gevestigd op het aantal Britsche handelschepen die op de havens der Oostzee en der Zwarte Zee varen. Ook daarin gevraagd, of, in het geval eener vredebreuk tusschen ons land en Rusland, een tijdelijk waarschuwing de Britsche vaartuigen in de gelegenheid zou stellen om de Russische havens te verlaten, alvorens te worden in beslag genomen. Verder vraagt gij, lord Clarendon den tegenwoordigen stand der zaak zoo hagehelijk acht, dat het voor de assuradeurs raadzaam zijn zou, het hevrachten en uitloopen van schepen naar Russische havens te beletten.

Rusland geene bepaling bij eenig verdrag bestaat, welke verplicht tot eene waarschuwing als waarop gij doelt; en dat, aangaande het geschil in het algemeen. Hr. Mjs. regering, zonder te kunnen instaan voor toekomstige gebeurtenissen, die van de handelinge van anderen afhangen, geen beschikbaar middel zou verzinnen om de veiligheid van den Britschen handel te verzekeren.

„Nopens het laatste punt van uw adres, namelijk de beleening, toekomende aan Britsche oorlogschepen die een door den vijand genomen handelsvaartuig hevrachten, diene, dat dit eene gewigtige vraag is van regt en staatkunde, waarover lord Clarendon niet geroepen acht, eenig oordeel te velen.

— Over het algemeen heerscht een bedrijvigheid in de Rijksdokken. Onder andere is de *London* (90 stukken), kapt. Eden, naar de Middellandsche Zee uitgerust, zooveel mogelijk met allerlei voorraad bevracht. Het fregat *Terrile*, kapt. McClevery, vertrekt mede naar de Middellandsche Zee, na te Plymouth der subout bij nacht sir Edmund Lyons te hebben afgehaald. De Nederlandsche Rijks-oorlogsschoener *Makassar*, kapt. de Kock, van het Nieuwediep naar Matha, is den 27 te Plymouth binnengelopen met eenige avantij.

FRANKRIJK.

Men spreekt er altijd van, dat de generaal Baragne d'Hilliers naar Parijs ontboden is, in verband met een of ander ontwerp tot het zenden van een corps troepen naar het Oosten. Men spreekt echter nu minder van Konstantinopel, dan van Kandia, als bestemming van een corps van 30,000 man. Opmerkelijk is het, dat de Engelsen met dat eiland in den jongsten tijd nauwelijks betrekkingen hebben poging aan te knooien. Over het algemeen waren den 27 te Parijs vele geruchten wegens zeer krachtige maatregelen der regering nopens het Oosten in omloop.

— De graaf de Nieuwerkerke, directeur der Museen zal denkelijk, in plaats van wijlen den heer A. Darnes tot lid der academie van schoone kunsten worden benoemd.

— Men schrijft de moeilijkheden met de Napels regering met der daad toe aan de weigering van de regering op eene door de Fransche gedane aanvraag om, indien het noodig mogt worden, een depot van steenkolen in de haven van Brindes aan te leggen.

Nederlanderachtigheden.

De *Nederlander* van heden zegt:

„Laden de Groninger godgeleerden meenen, dat zij thans eindelijk, na een tijdverloop van achttien eeuwen, er in geslaagd zijn den waren aard en inhoud van de christelijke godsdienst te ontdekken en de evangelisten en apostelen in zoovele opzichten te kunnen corrigeren, dan nog niet van hen eenige meerdere kalnte en waardigheid verlangen.”

Er zitten in deze woorden ten minste drie Judas-kneepen. 1°. Van de Groninger godgeleerden mag men nagen kalnte en waardigheid verlangen.

„Wanneer hebben ze (behalve toen ze door de *Nederlander* verleid werden om met hem mede te doen) aan de kalnte en waardigheid, die hun past, te kort gedaan?”

2°. De Groninger godgeleerden meenen, dat zij de evangelisten en apostelen kunnen corrigeren.

Logen. Zij meenen dat zij de formulieren en andere menschelijke geschriften kunnen corrigeren, om ze in overeenstemming te brengen met de evangelisten en apostelen.

3°. De Groninger godgeleerden meenen, dat zij thans eindelijk, na een tijdverloop van achttien eeuwen, er in geslaagd zijn, den waren aard en inhoud van de christelijke godsdienst te ontdekken.

Logen. Zij verklaren gedurig, dat zij meenen eenen nieuwe, naar de oude waarheid te ontdekken.

En de *Nederlander* zegt zelf, in dat zelfde artikel, eenige regels verder:

„De gevoelens, die sedert eenige jaren door de Groninger godgeleerden met zooveel ijver worden voortgeplant, zijn eigenlijk niet nieuw, maar reeds door godgeleerden van vroegeren tijd onderzocht.”

Op de vraag: „Zou de vrijzinnige partij ontmoedigd zijn?” komt de *Nederlander* heden terug.

Het bewijs voor de gegrondheid dier vraag, wordt geput uit de volgende omstandigheid:

„Ook is het niet onopgemerkt gebleven, ofschoon de *Groninger* het waarschuwend ook hierop niet gelet heeft, dat hij, uit de provincie Groningen, wier stuwende onder de vrijzinnigen, bij uithemendheid geteld worden, met een tot dusver gedurende deze zitting tegenwoordig geweest is.”

Wij zijn niet zoo goed ingelicht als de redactie van de *Nederlander*. Het is ons onbekend, wie al of niet in de sectien zijn tegenwoordig of afwezig geweest.

Maar gesteld, de vier afgevaardigden uit Groningen waren niet gekomen. Is dat wegbliven dan een bewijs van ontmoediging?

Niet. maken de meerderheid niet uit.

